

БУЛІНГ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Оновлено **Порядок реагування на випадки булінгу (цькування)** та **Порядок застосування заходів виховного впливу**

Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.06.2026 № 961

1 ЩО ТАКЕ БУЛІНГ?

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ»

Булінг - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Ознаки: систематичність; наявність сторін кривдник (булер), потерпілий (жертва), спостерігачі; шкода, приниження, страх, соціальна ізоляція.

Учасником ситуації булінгу має бути особа до 18 років.

Колектив - група з двох або більше осіб, які об'єднані для навчання, тренування, творчості, оздоровлення, лікування тощо.

НОВА РЕДАКЦІЯ ПОРЯДКУ

Булінг - психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно іншого учасника цього колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси постраждалої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

Систематичність: два і більше рази протягом 12 місяців з дня реєстрації повідомлення про перший випадок насильства або з дня вчинення першого насильства (незалежно від наявності повідомлення та/або реєстрації повідомлення про перший випадок насильства)

2 НОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Кривдник(ця) — учасник(ця) колективу, який вчинив насильство, зокрема булінг (цькування), стосовно іншого учасника(ці) цього колективу.

Постраждала особа — учасник(ця) колективу, стосовно якого вчинено насильство.

Свідок — особа, яка була очевидцем насильства або якій відомі будь-які обставини, що стосуються випадку насильства.

Учасники колективу — здобувачі освіти, працівники закладу освіти, інші особи залучені до освітнього процесу.

3 ЩО ВАЖЛИВО ЗНАТИ

КОЛО СУБ'ЄКТІВ

Реагування охоплює **учасників колективу:** здобувачів освіти, працівників закладу (у тому числі технічний персонал), інших осіб, залучених до освітнього процесу а не лише учасників освітнього процесу.

СИСТЕМА ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ

Заклади освіти мають затвердити внутрішнє положення про запобігання та протидію насильству, визначити відповідальну особу за приймання й реєстрацію повідомлень, забезпечити різні канали звернення та вести облік усіх повідомлень.

ЗМІНИВСЯ ОБ'ЄКТ ЗАХИСТУ

Акцент переноситься з **доведення фізичної та/або психічної шкоди**, яка могла бути чи була заподіяна потерпілому, **на сам факт порушення прав, свобод або законних інтересів постраждалої особи** та/або перешкоджання реалізації нею прав чи виконанню визначених законодавством обов'язків

4 КОМІСІЯ

ХТО ВХОДИТЬ ДО КОМІСІЇ

Склад комісії формується з урахуванням її основних завдань та затверджується керівником суб'єкта. Склад комісії **не може бути менше п'яти осіб**. До нього входять: голова, заступник голови, секретар та члени комісії: працівники суб'єкта, зокрема педагогічні (науково-педагогічні) працівники, практичний психолог та соціальний педагог, а також представники служби у справах дітей за місцем розташування суб'єкта та надавача соціальних послуг, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції (за згодою).

До складу комісії не може входити працівник суб'єкта, щодо якого надійшло повідомлення.

До участі у засіданні комісії можуть залучатися батьки або інші законні представники дитини (за згодою), крім випадків, коли вони є кривдниками дитини, а також особи, які стали свідками випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

ХТО ТА ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ЗАСІДАННЯ КОМІСІЇ

Секретар комісії не пізніше ніж за добу повідомляє членам комісії, а також іншим заінтересованим особам про порядок денний запланованого засідання, дату, час, місце і форму його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронній або паперовій формі.

КОМІСІЯ РОЗГЛЯДАЄ

- повідомлення про булінг (цькування)
- інші випадки насильства
- випадки жорстокого поводження з дітьми
- визначає необхідні заходи підтримки та реагування

Порядок формування, регламент, мета, завдання, права та обов'язки членів комісії визначаються постановою КМУ від 19.11.2025 № 1513

НАЙКРАЩІ ІНТЕРЕСИ ДИТИНИ ГОЛОВНИЙ ПРИНЦИП РОБОТИ КОМІСІЇ

ПРАВО БУТИ ВИСЛУХАНОЮ

Комісія забезпечує право дитини бути вислуханою відповідно до її віку та рівня зрілості й створює безпечні умови для висловлення позиції.

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ ВИСЛУХОВУВАННЯ

У присутності батьків або їхніх представників та за участю практичного психолога або соціального педагога. За письмовою згодою батьків можливе вислуховування без їх участі. Дитина може надати інформацію письмово.

ОБОВ'ЯЗКОВА ФІКСАЦІЯ

У матеріалах розгляду фіксуються факт вислуховування, форма його проведення та основний зміст висловленої дитиною позиції.

ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ, КОЛИ НАДІЙШЛО ПОВІДОМЛЕННЯ

ПОВІДОМЛЕННЯ

Будь-хто може повідомити про випадок булінгу (усно, письмово, онлайн, анонімно).*

3 ГОДИНИ

Невідкладні дії у разі виявлення ознак насильства. Припинити насильство та унеможливити повторення; повідомити батьків (крім випадку, коли кривдниками є батьки); письмово повідомити поліцію і службу у справах дітей з інформуванням Нацсоцслужби та Держслужби у справах дітей; за потреби викликати екстрену медичну допомогу.

1 ДОБА

Розгляд повідомлення Керівник закладу освіти зобов'язаний розглянути повідомлення протягом однієї доби з дня його реєстрації.

3 РОБОЧИХ ДНІ

Засідання комісії. Скликати засідання комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення.

ФАКТ БУЛІНГУ

Відтепер факт булінгу встановлюється виключно рішенням суду. Натомість комісія оцінюватиме обставини випадку, визначатиме потреби дитини, організовуватиме необхідну підтримку та ухвалюватиме рішення, керуючись принципом забезпечення найкращих інтересів дитини.

КОМІСІЯ

Запроваджено єдину комісію для розгляду випадків насильства та булінгу. Відтепер замість двох окремих механізмів реагування в закладах освіти діятиме єдиний підхід: одна комісія розглядатиме всі випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, зокрема повідомлення про булінг.

ПІДТРИМКА

Комісія організовує підтримку та заходи виховного впливу відповідно до потреб дитини.

МОНІТОРИНГ

Запроваджено обов'язковий моніторинг виконання рішень комісії. Якщо визначені заходи не дають очікуваного результату, комісія має переглянути їх і, якщо потрібно, скоригувати.

ДЕ ОТРИМАТИ ДОДАТКОВУ ІНФОРМАЦІЮ/КОНСУЛЬТАЦІЮ ТА ЯК ПОВІДОМИТИ ПРО СИТУАЦІЮ БУЛІНГУ?

НАЦІОНАЛЬНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ ГО «ЛА СТРАДА-УКРАЇНА»

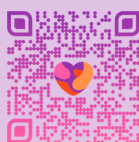
116 111 з мобільного

0 800 500 225 з мобільного або
стаціонарного

Telegram: CHL116111

Instagram: childhotline_ua

Facebook: childhotline.ukraine

БЕЗКОШТОВНО АНОНІМНО КОНФІДЕНЦІЙНО

ПОВІДОМИТИ ПРО БУЛІНГ ОНЛАЙН АНТИБУЛІНГОВИЙ РОЗДІЛ АІКОМ

Повідомити про можливий випадок булінгу в закладі освіти можна через державну електронну систему управління освіти.

Через платформу можна:

- повідомити про випадок булінгу в закладах освіти;
- подати повідомлення анонімно або відкрито;
- ознайомитися з рекомендаціями щодо реагування на булінг.

